

KÄSMU RAND (I AÜHIND) FOTO: NIKOLAI NYLANDER, TALLINN

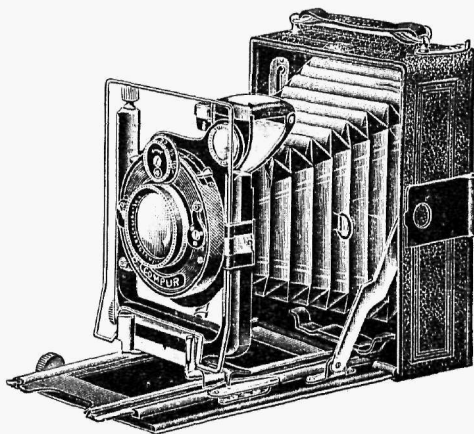

PLAAT: GUILLEMINOT ORHO-RADIO-LUX * PABER: GUILLEMINOT ANTIQUA

3

ФОТОКУНСТ

Kas

**kaamera,
suurendusaparaat
mõni teine fototarve
või plaadid, filmid,
paberid, Teie ostate
neid kasulikult meie
fotoosakonnast.**

**Nõudke
fotokataloog**

PEAESINDAJAD:

TOKO AS TORMOLEN & KO TOKO

**Foto, raadio, grammofoonide ja jalgratta
erikauplus**

Tallinnas, Harju tän. nr. 37

ILMUB AASTAS
KUUS KORDA
AASTAMAKS:
POSTIGA KR. 3.—
ÜKSIK VIHK:
50 SENTI

Nr. 3

M A I
1 9 3 0

TEGEV- ja VASTUT.
TOIMETAJA:

HARRY A. MALM

V Ä L J A A N D J A :

TALLINNA FOTOYHING

TALLINN
POSTKAST 29
POSTI JOOKSEV
ARVE NR. 97

SISULOEND:

- *Ilmutamine*
- *Amatöör-fotosport Inglismaal*
- *Pilved pilti*
- *Kollafiltri pikendusfaktori äramääramine*
- *Ringi ümber maja*
- *Märkeid härra Pilditaguri taskuraamatust*
- *Pildistamine päeva algul ja lõpul*
- *Kuidas päästa ebaõnnestunud negatiive*
- *Negatiivmaterjal mikrofoto-graafia tarvis*
- *Objektiivi korrashoid*
- *Eseme värvimõjutamine*
- *Negatiivide kuivatamine*

Lisa: „Fotograafia Käsiraamatu“
lhk. 25—32.

JÄRGMISTE ÜHINGUTE

HÄÄLEKANDJA:

Läänemaa Õpetajateseminari Fotoring, Haap-
salu, Uusmõis

Narva Foto-Amatööride Selts, Narva, Malmi
tän. 5

Sakalamaa Fotoklubi, Viljandi, Tartu t. 9-a
Tallinna Fotoyhing, Tallinn, Postkast 29
Tartu Raadio-Foto Klubi, Tartu, Postkast 250

„Pirita Kaunistamise Seltsi“ fotovõistluse
„PIRITA ELU JA ILU 1930“
f i n g i m u s e d

„Pirita Kaunistamise Selts“ korraldab Piritat kujutavate piltide saavutamiseks 1930. a. fotovõistluse järgmistel tingimustel, milliseid iga võistlusest osavõtja enese kohta vastuvaidlemata maksvaks tunnistab:

- 1) Võistlus on vaba nii kutselisile kui ka asjaarmastajaile foto-harrastajaile.
- 2) Võistlusele saadetavad ülesvõtted peavad kujutama Pirita elu ja ilu — kloostri varemetest, jõest, mererannast, maastikust jne., ülesvõetuid maast ja õhust (lennuteel) võimalikult ümber aasta (igal aastaajal).
- 3) Võistlusest osavõtjad peavad saatma „Pirita Kaunistamise Seltsi“ nimele, Pirita, Männi tän. 1, hiljemalt 1. detsembriks 1930 vähemalt neli ülesvõtet, formaatides, missuguseid keegi soovib.
- 4) Võistlusele määratud kinnised saadetised peavad peale aadressi kandma märkuse „Fotovõistlus Pirita elu ja ilu 1930“.
- 5) Võistlustööd esitatakse autori varjunime all. Piltidele olgu lisatud juurde sama varjunime kandev kinnine ümbriik autori täieliku nime ja aadressiga, milline avatakse ainult auhinna määramise korral; samuti olgu iga pildi tagaküljel varustatud autori varjunimega.
- 6) Pilte ja negatiive peab saadetama hästi pakitult; rikete eest saatmisel „Pirita Kaunistamise Selts“ ei vastuta.
- 7) Võistlustööd võivad valmistatud saada igasugustel plaatidel ja pabereil (eelmisel aastal oli tingimine, et tööd peavad erandita valmistatud olema Agfa plaatidel ja pabereil).
- 8) Võistluse jury moodustatakse „Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatusel liikmeist, Tallinna foto-ühingute, foto-klubide, asutis „Sanatoorium Kloostrimetsa“ esindajast ja kunstnikest „Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatusel kutsel.
- 9) Auhinnad määratakse võistlusele saadetud pildikogude eest.
- 10) Tehniliselt ja pildiliselt parimate ning Piritat kõige iseloomulikumalt kujutavate pildikogude eest määrab „Pirita Kaunistamise Selts“ auhinnamõistjate kasutusse järgmised rahalised auhinnad:

I auhind Kr. 100.—, II auhind Kr. 75.—, III auhind Kr. 50.—

Märkus: Jury on õigustatud jagama auhindade kogusummat ka teisiti, kui ta peab seda võistlustööde väärtusele vastavamaks; jury otsused on lõplikud.

- 11) „Pirita Kaunistamise Seltsil“ on soovikorral õigus omandada ka auhinnastamata negatiive kokkuleppel autoriga.
 - 12) Auhinnastatud, samuti omandatud pildid ühes originaal-negatiividega jäävad kasutamise ja autori õigusega „Pirita Kaunistamise Seltsile“.
- Märkus: Auhindasid enne välja ei anta kui on „Pirita Kaunistamise Seltsile“ üle antud originaal-negatiivid.
- 13) Jury otsused avaldatakse tähtsamais Tallinna ajalehis.
 - 14) Auhinnastamata pildid, kui neid ei ole nõudnud autor kuni 31. detsembrini 1930 tagasi, lähevad autori õigusega tasuta „Pirita Kaunistamise Seltsi“ kasutusse ja ümbriikud autori õigete nimedega hävitatakse lahtivõtmatult, mis protokoll-leeritakse.
 - 15) „Pirita Kaunistamise Seltsil“ on õigus võistlusele saadetud piltidest korraldada avalik näitus, mille eest võistlusest osavõtjale mingisugust tasu ei makseta.
 - 16) Auhinnastatud pildid ilmuvad kodu- kui ka välismaade tähtsamates ajalehtedes ja ajakirjades.
 - 17) Igale võistlusest osavõtjale antakse sellekohane kunstipärane mälestustäht.

Pirital, 2. jaanuaril 1930.

„Pirita Kaunistamise Seltsi“ juhatus.

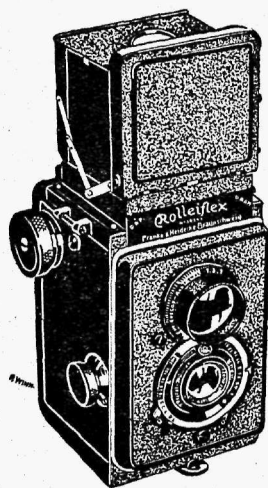

AUG.

TANSERI

TÄIELIKUM FOTO-ÄRI EESTIS
TALLINNAS, VENE 7 • TEL. (2)3098

Suvehooajaks

kõige pealt usaldatav kaamera! Rullfilmi sõpradele soovitan „Rolleiflex“, 6x6 cm. kaamerat peegeltuhmiklaasiga ja neile kes eelistavad plaati Mentor-Compur-Reflex peegelkaamerat. Mõlemad kaamerad Zeiss-Tessar optikaga. Seale nende ladust saada val rida teisi uudiseid nii aparaatide kui tarbeasjade alal.

**AMATÖÖRTÖÖDE VASTUVÕTT JA
HOOLAS TÄITMINE.**

Hauff.

FILM

KANNATAB VÄLJA SUUREPÄRASELT EKSMISI VALGUSTAMISES JA ON OIVALISELT VÄRVITUNDELIK. TA ON VALGUSTARATA, SEEPÄRAST ANNAB EDASI SELGELT VASTUVALGUSEFFEKTE. TEMA KIHITERA ON NIIVÕRT PEEN, ET SUURENDADA VÕIB NEGATIIVE VIIMASE VÕIMALUSENI. MÜÜGIL KAHES EMULSIONIS JA NIMELT 17° JA 21° SCHEINERI JÄRELE.

HAUFF-LEONAR A.-G., WANDSBEK

FOTO *kunst*

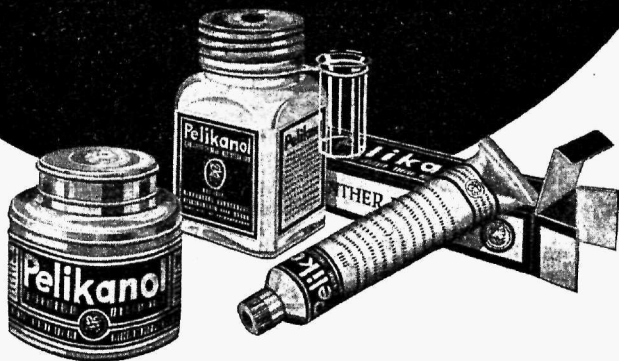
Nr. 3

Mai, 1930

Pelikanol

*Selle happevaba
kleepaine abil
kleebite omi foto-
sid kiirelt ja puhtalt*

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

I L M U T A M I N E

Paljud amatöörid rahuldavad võtete tegemisega, jättes ilmutamise oma kaupmehe hooleks. Muidugi on terve rida olukordi, mis õigustavad sellise käsitamise, näiteks ei näe heameelega tubade väljaüürijad kui nende „mööbleeritud härrad” toas ilmutavad, ka mõnel emal on elav vastumeelsus ses suhtes, kuid igale, kellele olud lubavad, olgu soovitatud tingimata ise ilmutada, peamiselt just siis kui ei rahulduda „näpsimisega”, vaid edasipüütakse tõsiselt. Ilmutamise juures võib mõjutada kaugeleulatavalt negatiivi iseloomu. Ei vastaks käesoleva kirjutuse ülesandele, mis ju määratud algajaile, kui ma kohe selle ala kõigisse võimalikesse peensusisse tungiks, ma rahuldun esitades vaid õige aluspõhja, millele hiljem kindlusega võib edasi ehitada. Enne veel mõni sõna pimikust. Selle ruumi sisseadmisest on juba palju kirjutatud, kahju ainult, et enamaile amatöörele — nimelt nooremale — ei võimalda olud sarnast erilise sisseadega ruumi. Paljud peavad leppima vaid väiksema pimedaga toaga, kuid ka selles peab valitsema tingimata puhtus ja raugem kord, et mitte liig sagedasti ei rikkuks iseenesest head negatiivid pimiku puuduliku puhtuse tõttu. Pimiku valgustuseks olgu käepärast üksteise kõrval nii punane kui kollane valgus (lamp). Et vannid terved ja puhtad, lahud häiesti korras, eeldan ma enesestmõistetavaks.

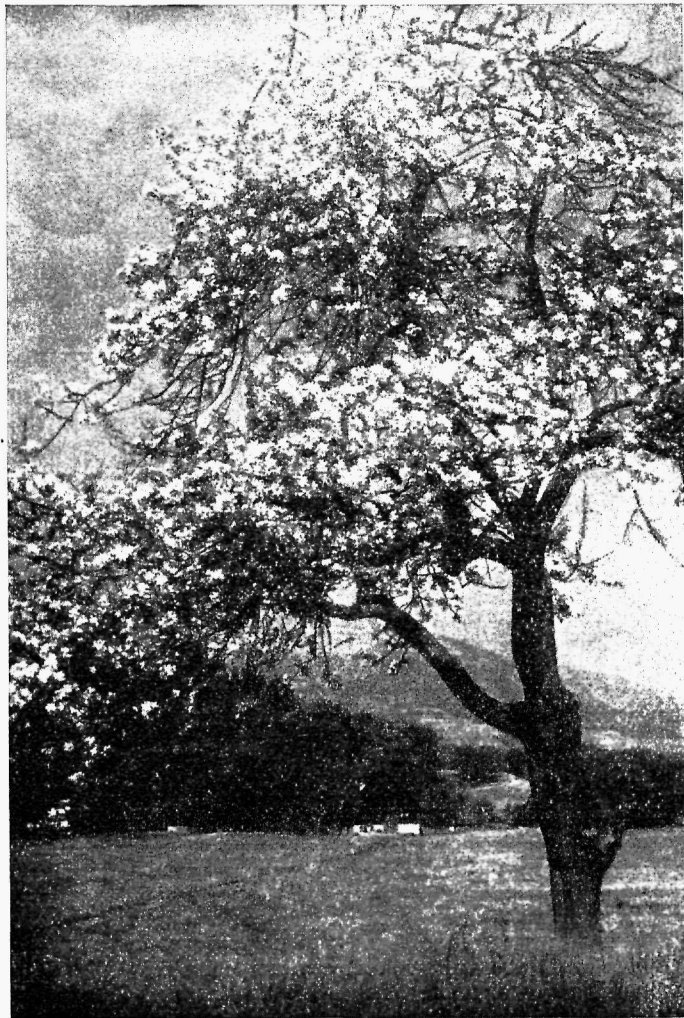
On väga kasulik valgustatud negatiive punase valguse juures või pimedas eelvan- nitada umbes 2 minutit pinakrüptool-rohelises lahus, kergelt läbilõputada ja siis ilmu- tada kollase valguse juures.

Räägin meelega alljärgnevas ainult valmisostetavaist ilmutajaist, mida evib iga hea fotokauplus tagavaraks või võib muretseda kergesti. Et isevalmistatavad ilmu- tajad pakuvad suuri headusi tõsistele amatööridele, võimaldades igasuguseid nega- tiivide mõjutusi, mis ostetavaile lahudele vaid väiksel määral omane, on mulle kui va- nale amatöörile loomulikult teada. Kuna aga need read on määratud algajaile, siis ei peatu ma pikemalt eelöeldul.

Ilmutuseks asetatakse lauale viis vanni: üks pinakrüptooli jaoks, üks äraloputu- seks pinakrüptooli ja ilmutajate järele, kaks vanni ilmutajate jaoks, võimalikult erisu- gusest materjalist või isesuguses suuruses seks, et neid mitte kogemata äravahetada ning lõpuks üks suurem vann kinnitamiseks. Kui pimikus ei ole jooksvat vett, siis olgu soovitatud kuues vann veega käe pesemiseks. See peab tingimata sündima kui ollakse puutunud kinnitusvedelikku, sest kunagi ei tohi kasta fikseerimis-natroniseid sõrmi teise vanni, kui ei taheta rikkuda negatiivi põhjalikult. Kinnitajasse puutumise järele pestagu sõrmi alati hästi ning kuivatatagu hoolikalt puhta, ainult selleks otstarbeks määratud käterätikuga.

Ilmutuseks soovitan kaht erisugust ilmutajat: glütsiini ja metool-hüdrokiinoni. Need kaks valin ma seepärast, et glütsiin ja metool (hydrokiinon võib jääda ses vaatlus- esialgu kõrvale) on kumbki ilmutajatena erisuguse loomuga. Glütsiin kuulub, vä- hemalt enamais müügilleiduvais ühendusis potašiga, nn. aeglase ilmutajate sekka, mis lasevad ilmuda pildil aeglaselt ja reageerivad väga tugevalt veega lahjendamisele, bromkaali juurelisamisele ning temperatuurimuutustele. Aeglased ilmutajad lasevad normaalselt valgustatud plaadil negatiivi nii ilmuda, et mõne aja pärast esialgu vaid kõigetugevamalt valgustatud kohad välja tulevad ning pikkamööda mustendavad. Siis alles ilmuvad kesktoonid ja hallkavad omakorda mustenduma — kujutus varjus esineb viimsena, siis kui helgete- ja kesktoonide kate juba peaaegu küllaldane on.

Hoopis teisiti mõjuvad kiirilmutajad, mille esitajaks meil on metool. Seda liiki ilmutajaid on väga vähe võimalik tasandada, see tähendab: lahjendamine, broomkaali- lisandus ja temperatuurivahed, mitte liig suures määras, avaldavad vähe mõju neile. Kiirilmutajad näitavad tüübiliselt pinnapealset ilmutust, nende juures esineb ruttu ja peaaegu korraga pinnal kogu kujutus ning alles siis suureneb aeglaselt tugevamalt

AAS HALJENDAS LOKKAVAS ILUS

Foto: L. Gruber
Plaat: Agfa-Chromo

KUI ALGAB RÄNDAMISE AEG ...

Foto: N.N.

Plaat: Gevaert Super Chromosa

valgustatud kohtade mustendus. Tasandusvõimalusest, mis nii siis aeglaste ilmutajate juures palju suurem on kui kiirilmutajate juures ning viisist, kuis nad lasevad ilmuda pildil, oleneb ära, et ülevalgustatud plaatidele tuleb eelistada aeglast — alavalgustatud plaadile kiirilmutajat. Normaalselt valgustatud võtete puhul on mõlemad ilmutajad samaväärtuslikud.

Senini pole ma veel rääkinud hüdrokinoonist, kuigi esitasin ilmutaja metool-hüdrokinooni. Käesolevaks otstarbeks on küllalt, kui iseloomustan selle aine osa seega, et annab negatiivile natuke enam katet kui metool üksinda. Pean veel juurelisama, et vaatamata hüdrokinooni lisandusele ka segatud ilmutaja (eeldusega, et see mitte liig palju hüdrokinooni ega liig vähe metooli ei sisalda) hoiab alal oma iseloomulikud omadused: vähese tasandusvõimaluse ja kiire pinnapealse ilmutuse.

Nii siis on ülevalgustuse korral glütsiin-, alavalgustuse puhul metool-hüdrokinoon ilmutaja sobivam. Kui mõlemaid tarvitatakse üksteise kõrval, mida võib tõesti teha hädaohutult, siis ollakse kindlustatud igaks juhtumiks — eeldusega, et valgustusvead pole liig suured. Seepärast asetatakse ühte ilmutusvanni glütsiin-ilmutaja, näiteks Agfa oma 1:10 lahjenduses ja lisatakse iga 100 ccm. peale 10 tilka 10-protsendilist broomkaalit juure. Teises vannis valmistatakse metool-hüdrokinoon ilmutaja 1:5, millele juurelisatakse broomkaalit vaid siis, kui vedeliku t.° ületab 19° C.

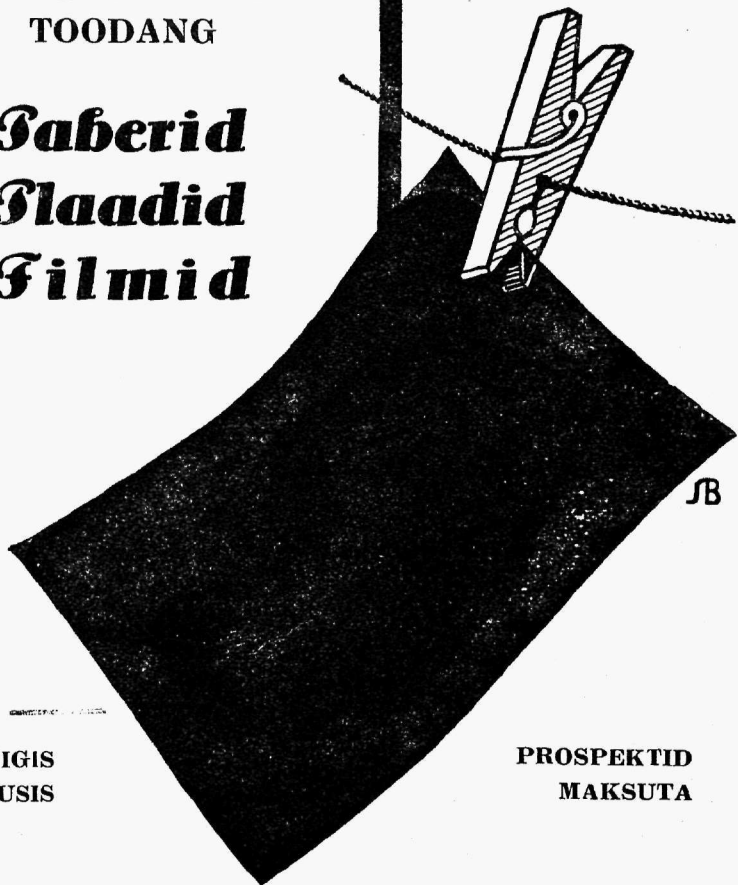
Alati peetagu silmas, et ilmutaja temperatuur oleks 18°—19° C. Pinakrüptoolvanni ja loputamise järele pannakse esialgu kõik plaadid või pakkfilmid glütsiinsisse ja oodetakse kergelt hõljutades vanni, muidugi kollase valguse juures, esimeste pildi-jälgedel ilmumist.

Kui umbes 5—6 minuti jooksul tuleb ülalkirjeldatud viisil (enne helged kohad, siis mõne aja pärast kesktoonid jne.) plaat hästi välja, siis võib plaati pidada võrdlemisi normaalselt valgustatuks ning ilmutada glütsiinis lõpuni. Tulevad aga 5—6 minuti järele välja vaid helged kohad, kuna kesktoonid jäävad ilmumata, või ei esine üldse, siis on plaat vähe- ehk alavalgustatud ja ta tuleb asetada peale vedeliku äratilgutamist (pesemist pole tarvis) metool-hüdrokinoonisse. Peaks see siin ilmuma liig kiirelt või liig ühetooniliselt, siis võib teda jälle panna tagasi glütsiinsisse. Negatiive, mis kindlasti on vähevalgustatud, näiteks spordivõtted, on kasulik algul ilmutada metool-hüdro-

Gevaert

MAAILMATUNTUD
P A R I M
FOTOGRAAFILINE
TOODANG

Saberid
Blaadid
Filmid

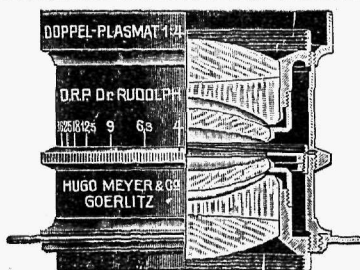

MÜÜGIL KÕIGIS
FOTOKAUPLUSIS

PROSPEKTID
MAKSUTA

Meyer

PLASMAT

Dr. P. Rudolph'i järele.
D. R. P. ja välismaa patendid.

**Uus sfääro-akromaat
kõrgendatud plastikaga ja
sügavusteravusega. Värvifotograafias eriti kohane.**

MAKRO-PLASMAT 1:2,9

Valgusjõuline universaal-objektiiv. Pildinurk 75°

KAKSIK-PLASMAT 1:4 ja 1:5,5

Universaal-objektiiv portreede, grupi, hetk-võtete ja maastiku jaoks. Objektiivi üksik pool on tarvitatav täie avausejuures, valgusjõus 1:8 resp. 1:11

KOGU-PLASMAT 1:4,5

Ühes objektiivis 3 põletiskaugust, 5 mitmesugust valgusjõudu ja tõmbepikkust.

Oleviku mitmekesisem objektiiv.
Kõrgendatud plastika ja sügavusteravus.

REPRODUKTSIOONI-PLASMAT 1:8

Valgusjõuline objektiiv joonreproduktsoonide ja võrkliiseede jaoks, maalide pildistamiseks ja kolmevärvitrukiiks

KINO-PLASMAT 1:1,5

**Valgusjõu ülemtipp!
Linastamise rekord!**

Asendamatu objektiiv mitmekesisemateks kinovõteteks. Sobib tuntud kitsasfilmiaparaatidele.

NÕUDKE KATALOOGI Nr. 156

Optisch-Mechanische Industrie-Anstalt

Hugo Meyer & Co., Görlitz i. Schl.

Saksamaa.

kinoonis. Kui ollakse kindel, et on tegemist ülevalgustusega, mis on suurem kui kolmekuni neljakordne normaalsest, siis võib juure lisada glütsiinile kahekordne doosis broomkaalit; samasugusel juhul või liig kontrastirikaste negatiivide puhul võib ka lisandada glütsiin-ilmutajat 1 : 5 umbes 30—40 tilga broomkaaliga iga 100 ccm. peale. Temperatuur peab ka siin olema umbes 18° C. järele.

Ühele veale, mille teevad ilmutamisel algajad väga tihti, tahaksin veel juhtida tähelepanu: kui negatiivid ilmuvad glütsiinis eriti ruttu (väljahüppavad) ning siis, vähe-malt paljuil juhtumeil, muutuvad ühesarnaselt halliks, siis on see tugeva ülevalgustuse tunnus (loorist ei räägi ma veel selles kirjutuses). Enamus algajaist teeb siin selle vea, et nad sellised plaadid ruttu üle pesevad ning kinnitajasse asetavad. See on vale. Selliseid plaate (pakkfilmide kohta käib loomulikult alati just sama) peab ilmutama eriti kaua glütsiinis, juure lisades võrdseajaliselt broomkaalit. Kui nad järk-järgult muutuvad peaaegu läbipaistmatuks, siis ei tee see viga, sest põhjalik läbiilmutus ühes järgneva nõrgendamisega on ainuke võimalus saavutada sarnaseil juhuseil veel kõlbliku negatiivi. Ilmutus nõuab kannatust ning veel kord kannatust, kel seda pole, hoidku näpud sest eemal. Ilmutuse kestvus ei lase end kunagi ette äramäärata, ülal-kirjeldatud meetodi juures võib arvestada kuni umbes 20 min. ilmutusajaga. Metool-hüdrokinooni juures on see lõpetatud üldiselt 5-e minutiga, kuid ma tõendan kindlalt veel kord, et see ilmutaja ülevalgustatud plaatide jaoks kaugelki nii hästi ei sobi kui glütsiin.

Üldiselt peab ilmutama niikaua kuni läbivaadates kollase valguse vastu helged kohad näitavad tugeva kätte. Näitab aga negatiiv glütsiinis liig tugevaid kontraste, siis peab teda, nagu juba ülal ütlesin, edasiilmutama. Hoiatan veel negatiivide liig kauase vaatlemise eest lambi juures; eriti kui neid hoitakse liig lähedal, võib kergesti juhtuda, et üks osa negatiivist muutub lambi soojuse väljakiirgamise tõttu soojemaks ning sealt kohalt tumedamaks — siis on negatiiv muidugi rikutud. Kui kiht läheb soojaks, siis sulab ta lihtsalt ära. Lambi juures tuleb otsustada vaid heleda ja tumeda õige jaotuse üle; kas tema või temake „ilus“ on tulnud, seda nähakse paremini valmis negatiivi juures. Kui esineb alavalgustatud plaatidel pikema ilmutuse järele metool-hüdroki-noonis üldine kerge hall kord, siis on see märgiks ilmutuse lõpetamiseks. Viimaks haarab iga ilmutaja ka negatiivi valgustamatuid kohti, mis on aga, kui esineb pikema ilmu-tusaja järele hoolsa töö ja loorivabade plaatide juures, alati tundemärgiks, et on juba ilmunud kõik valgustatud broomhõbe. Kes tahab veenduda kahevannilise ilmutamise paremuses ning sellega tutvuneda — tehku katse. Valgustagu kaks plaati oma parima teadmise järele normaalselt, kaks järgmist umbes pool aega ja veel kaks kolmekordse ajaga normaalsest ning käsitagu neid siis pinakrüptoolvanni järele nii, et asetab ühe seeria (kolmest plaadist koosneva) metool-hüdrokinoonisse, teise seeria — glütsiinis. Ta leiab, et glütsiinis umbes 3 kuni 4 minuti jooksul väljub ülevalgustatud plaat, mis mõne aja pärast vähe halliks muutub, kuid siiski umbes 15-ne minuti järele (tarbekorral lahjendada ilmutajat) annab kõlbliku negatiivi.

Normaalselt valgustatud plaat tuleb välja umbes 5—6 minuti jooksul ning teda võib glütsiinis ilmutada lõpuni. Alavalgustatud plaat näitab sel ajal paremal juhusel vaid helgeid kohti ning teda peab ilmutama lõpuni metool-hüdrokinoonis. Täpselt samuti valgustatud teine seeria näitab metool-hüdrokinoonis umbes järgmise seisukorra: lühema aja jooksul ilmub plaat ülevalgustatud plaadist, ta muutub väga ruttu halliks ja vaevalt, et annab veel põhjaliku läbiilmutuse ja järgneva nõrgendamise järele kõlbliku negatiivi. Normaalplaadist saab umbes 4 kuni 5 minuti jooksul hea negatiivi, mis õige ilmutuse kestvuse korral ei erine nimetamisväärselt sellest, mis ilmutatud glütsiinis, kõige enam on ta ehk vähe mahedam kontrastides, sest metool kaldub töötama vähe mahedamalt kui glütsiin. Ka alavalgustatud plaat tuleb metool-hüdrokinoonis vähe mahedam kui glütsiinis, kuid varjudes ei näita ta ka mitte enam kui võrdlusplaat

Dr. Langerhanns.

AMATÖÖR-FOTOSPORT INGLISMAAL

Dr. E. Bussmann

Kanali-paat läheneb Inglise rannikule. Kõik sõitjad on laevalael ning silmitsevad huviga Dover'i valgeid kaljusid. Iga teine on varustatud kaameraga. Minu ees seab keegi sakslane üles statiivi, askeldab diafraagmi ja katja juures, ürib ettevaatlikult oma valgustustabelis, asetab sisse tuhmklaasi, vaatab prillitatud silmaga sest läbi, vahetab selle ühe plaadikassetiga, tõmbab hoolikalt välja luugi, võtab kätte traatavusi ning — — — prauh, seal lamab kõik see suurepärasus! Mõnitavalt kiigub laev, pilkavalt vaatavad inglased ümber, kes ise ammuigi on teinud oma hetkvõtted oma käsirullfilm-kaameraga. — —

Trafalgaar Square'il seisab viie meetri kaugusel Nelsoni ausamba ees üks neist kõhnust, vanaldasist miss'est ja hoiab oma kastaparaati peaaegu perpendikulaarselt taevas ujuva merekangelase kuju poole, seks vaid, et ei jääks äranäpsumata üks tähtsamaist Londoni tundemärkest. Kahjuks pole ma küll saanud näha selle katse tulemust, kuid palju enam kui to Inglise ranniku ees purunenud saksa plaat, pole ta ka kindlasti mitte väärt. Sakslane ratsutab ka mänguhobusel teadusliku põhjalikkusega, kuid jätab sealjuures liig kergesti silmapaari vahele kõige lähemad praktilised asjad. Tõenäoliselt muutub iga tegevus kohe teaduseks või kunstiks, mille viimseid peensusi ta püüab lahendada süstemaatiliselt. Inglisele on kõik sport, millele ta andub vaimustusega, ilma et alati esineks põhjuse ja mõju sügavam mõistmine.

Ent inglise amatööride suurem enamus ei tahagi ju end koormata paljude teoreetiliste teadmistega. Seepärast ei nähta nende juures ei plaate, ega statiive, ega kalleid aparate. Näpstitakse väga palju, kuid odavate, lihtsa käsitusviisiga kastaparaatidega rullfilmile (Kodaki „Brownie“ on armastatuim aparaat). Ideaaliks on „snapshot“, s. t. plõksutamine. Tahetakse tabada soodus hetk, et võimalduks jäädvustada midagi mälestusväärset, tähelepanuväärset või koomilist olukorda, mõnd ilusat vaadet või huvitavat ehitust. Ollakse teatud määral kestvalt luuramas nagu jahimees. Ei soovita pikki arvestusi diafraagmiavause, valgustusaja, kaugusteravaksseade jne. üle. Tahetakse näpsida, sest on küll. Kõik muu jäetakse asjatundjale, spetsialistile — see teeb seda ometi paremini kui võidakse ise... Pole ka tähtsust, kas kuuest ülesvõttest saavutatakse kolm või veel vähem kõlbulikku pilti. Paar pence'i ei mängi olulist osa.

Fotoväljal valitseb Kodak. Tehniline sõna „Kodak“ kuulub tänapäev täielikult inglise sõnavaraks ning on Inglismaal ühetähendusline „Camera'ga“. Kodakühingul on kõikjal omad ladud. Isegi rauges pühapäevarahus ja „early closing day'del“ võib omale samuti kui sigaretti ka kodakfilme tõmmata automaatidest, ning just nagu postkaarte võib ka omi valgustatud rullfilme automaati sissevisata, et neid välja võtta järgmisel päeval valmilt. Kodakfabrikaatide kõrval nähakse oluliselt veel vaid Agfa-artikleid. Agfa sai loomulikult tagasi surutud sõja läbi, on aga praegu parimal teel vallutama oma endist ilmamõju ka Briti saareriigis. Inglise kodumaa fototööstus on vaatamata oma mõjuvale patriootilisele reklaamile väga raskest seisukorras. Aparaatide suhtes tuleb ta vaevalt kõne alla, filmide levitamises ei ulatu ta kaugeltki Kodakini.

Kodak on oskanud eht-ameerikaliste abinõudega (vähe tüüpe, odavaid aparate, rullfilm plaadi asemel, kõige vastumeelse töö ülevõtmine eeskujulikult organiseeritud tööstuse poolt, osav reklaam) teha valguspildistust rahvusspordiks. Ka sel spordil on omad rekordid. Supelus- ja kuurortes antakse palju ärides igapäev väike tasu parima pildi eest. Ka hiilgavalt korraldatud ja väga odav (2 pence'i) reklaam-kuukiri „Kodakmagazin“ toob iga kuu väärtuslikke preemiaid väljajagamiseks. See „Magazin“ fotoasjanduse, reisi, rahvusala, spordi, võidusõiduhobuste, loodusloo jne. üle“ (vaadel-dagu aina seda osavat kõigi alade juuretõmbamist, mis kuidagi puudutavad amatöör-fotograafiat!) on omale seadnud eesmärgiks võimaldada amatööril evida võimalikult palju rõõmu oma kaamerast ja teda varustada tehniliste teadmistega mittetehnilisel teel. Peale selle on ta nn. „Kodak Fellowship'i“ keskpunkti, mis on amatöörfotograafide tööühing ja on levinud üle kogu Suur-Britannia.

(„Photofreund“)

**I
I
IDEAAL
KEVADEKS !!!**

IMPERIAL

NON-FILTER

(UUS SEERIA H & D 450/500)
plaat annab edasi toone kerge-
ma filtriga sama hästi kui mõni
teine plaat kahekordse filtri
abil. Selle suurepärase värvi-
tundelikkuse kõrval on eriti tä-
helepandav „NON-FILTER’i“
(küsi: uus seeria!) kõrge val-
gustundelikkus, mispärast ta
on just kui loodud pildista-
miseks kevadel, portree- ja
arhitektuurfotograafia juures.

*The Imperial Dry Plate Co., Ltd.
Criclewood, London, N. W. 2.*

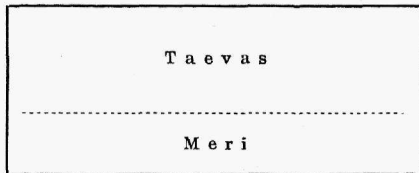
PILVED PILTI!

Peamiselt kõigis maastikpiltides mängivad õhuperspektiivi kõrval pilved suurt osa. Valge või ühtlase halli, pilvedeta taevaga pilt, vaatamata hästi esile manatud õhuperspektiivile, rahuldab harva. Pilved maastikus hoolitsevad elevuse eest, tõstavad ta pildilikkust. Reisil näiteks, sattudes kusagile ilusasse kohta, jääb sageli pilvede puudusel mõnigi kena motiiv pildistamata. Leidlik piltnik ei jäta aga pakutavat juhust kasutamata, vaid pildistab ja kopeerib pilved hiljem pildile, plaadile, paljundusele või suurendusele.

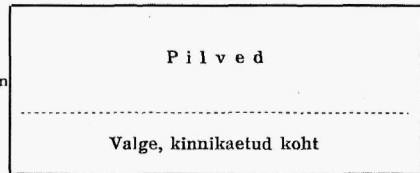
Sageli just siis, kui inimene on sunnitud millegipärast toas istuma, on taevast pilverikkuse ja ilu poolest kõige kaunim. Siin pole muud kui kaamera välja tuua ja kas või läbi akna pildistada kõrgemaid regioone. Hea ortokromaatiline plaat ja hea kollafilter ning umbkaudselt arvatud valgustusae — ja pilvede-negatiiv on käes. Valgustusaja määramine osutub vast kõige raskemaks punktiks selles alas, umbkaudu aga võiks seda siiski teha. Mida valgernad pilved ja sinakam taevast, seda tumedam olgu kollafilter. Hallid, tumedad pilved pildistatakse nõrgema filtri läbi. On pilved negatiivil õnnestunud, siis valmistatakse otstarbekohaselt negatiivist positiiv, nõrgatundelisele diapositiiv- või protsessplaadile, ja sellest uus negatiiv samasugusele plaadile, kattes sealjuures teatud osa diapositiivist paberiribaga, et maastik, millele hiljem pilved pilvenegatiivi kaudu juurekopeeritakse, vabaks jääks kaksikjoonistusest. Siin mõned näited:

1) Maastik pilvedeta taevaga.

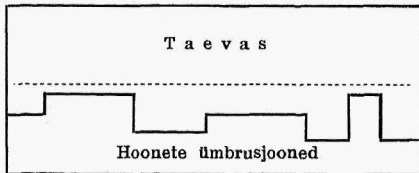
Pilvenegatiiv niisuguse maastiku jaoks:

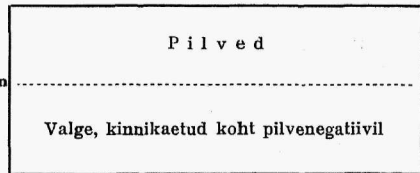
Piirjoon

2)

Piirjoon

Pilvede juurekopeerimisel pildisse ei tohi muidugi vastavat varjusuunda ära vahe-tada: langeb vari maastikus vasakult paremale, siis peab see pilvedes, mõistagi, samuti olema.

Et paljundamisel ja suurendamisel pilvenegatiivi piirjoon mitte liig teravalt pildile ei tuleks, seks kaetagu valgustamisel see osa, mis nõrgem (kas taevast või maa) teatud kaugusest umbes $\frac{1}{3}$ -kuks valgustusajaks kinni ja valgustatagu kogu negatiiv $\frac{2}{3}$ aega.

Guiffeminot

PLAADID, PABERID, POSTKAARDID
ON OMA HEADUSE JA HINNA POOLEST VÕISTLUSETUD

AMATÖÖRIDELE KUNSTMAASTIKKUDE VÕTETE JAOKS ON ERITI SOOVITAVAD PLAADID: **Anecra** — VÄGA VÄRVITUNDELIK JA KIIRE JA **Ortho-Raadio-Lux** — **isolaar-kiir** PLAAT, MILLISE ABIL ON AMATÖÖRID SENISTEL FOTOVÕISTLUSTEL OLNUD SUURIM EDU!

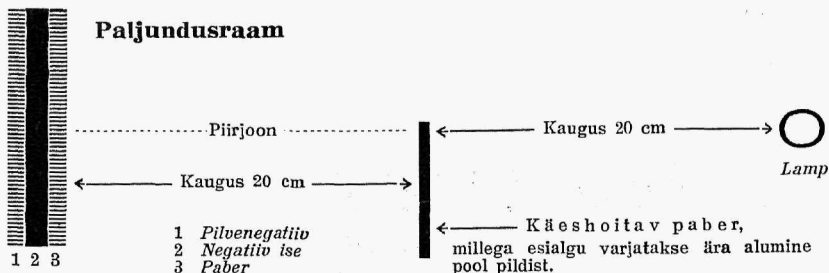
PABERITEST VÕISTLUSETA MAAILMATURUL: BROOMHÖBEPABERID **Étoile-Sedar ja Aero-Contrast** JA KÕIGE TUNDELISEM KLOOR-BROOMHÖBE PAPER **Sirguil**, KUI ERITI KOHANE SUURENDUSIKS

KIIRPILTNIKKUDELE ON VÕISTLUSETA HEADUSE JA HINNA POOLEST **Mus Bromoquif** KOLMES GRADATSIOONIS

Guiffeminot saadusi müüvad kõik suuremad fotokauplused.

Tarbekorral pöörduda ainu-esindaja poole:

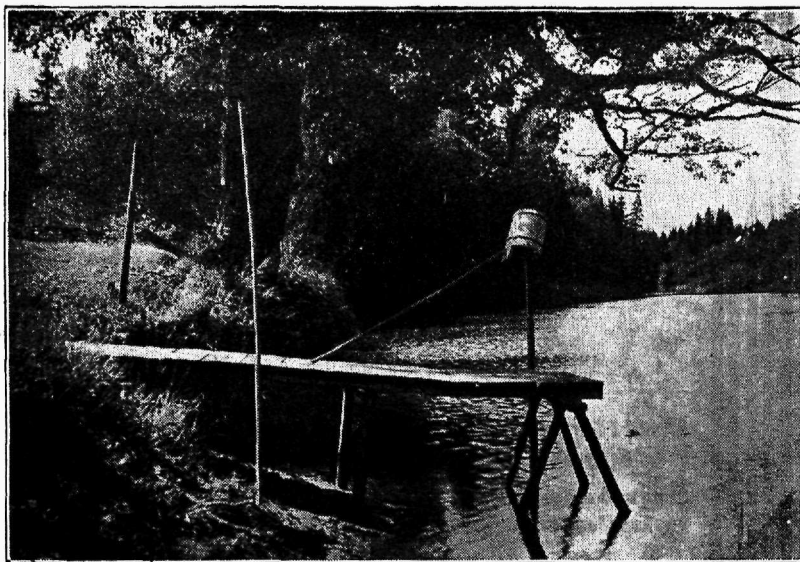
A. Leiner
Tallinn, Kuninga 6

Äravarjates pildist üht osa, peab selleks, et varjamine mitte omalt poolt teravat piirjoont paljundatavale pildile ei joonistaks, esiteks varjamiseks tarvitavat paberit hoidma teatud kauguses negatiivist ja teiseks teda valgustamisajal liigutama kergelt.

Teatud pildiosa äravarjamine osutub möödapääsematuks trikiks eriti suurendamisel. Näiteks kõigil negatiividel, millel leiduvad pilved taevaosas, on see osa harilikult kaugelt tumedam kui alumine maaosa. Selle tagajärjel ei tule pilved paljundusele, sest neid pole lihtsalt suudetud vastavalt negatiivi tihedusele läbivalgustada. Ehk jälle on küll pilved pildile saadud, kuid selle eest on maaosa täiesti must, s. t. ülekooperitud. Kattes aga suurendamisel heledamaid, nõrgemaid kohti valgustamisel teatud ajaks, saame harmoonilise pildi, kus nii taevast kui maa esinevad ühtlases tugevuses.

Pildist, millel puudub taevast, saab asja ka järgmiselt: Negatiivist valmistatakse diapositiiv ja sellele maalitakse Agfa Neu-Coccin'iga (punane, kuiv vees sulatatav värv, mis ebaõnnestumise korral vee abil negatiivilt ärapestav) pilved peale. Rahunõud saadud diapositiiv, siis kopeeritakse sellest teine diapositiiv, mis nüüd osutub negatiivina ja nimelt pilvedega negatiivina, millest valmistame positiive nii palju kui soovime.

KEHRA JÕEMOTIIV

Foto: Harry A. Matm

KOLLAFILTRI PIKENDUSFAKTORI ÄRAMÄÄRAMINE

„Ah jaa, aga kuis pean ma valgustama kollafiltri puhul?“ — „Noh, võtke heleda filtri jaoks kahekordne, filtri nr. 2 juures neljakordne ja filtri nr. 3 jaoks kuue- kuni kaheksakordne valgustusaeg, siis võite kaunis kindlalt arvestada õieti vähjuva võttega.“ Nii kõlab kaupmehe autoriteetne vastus ja amatöör läheb koju usus näha oma tulevasi negatiive ehitud suurepäraseimate pilvedega. On kahetsemisväärt, et just sel alal patustatakse nii palju kaupmeeste kui ka töösturite poolt.

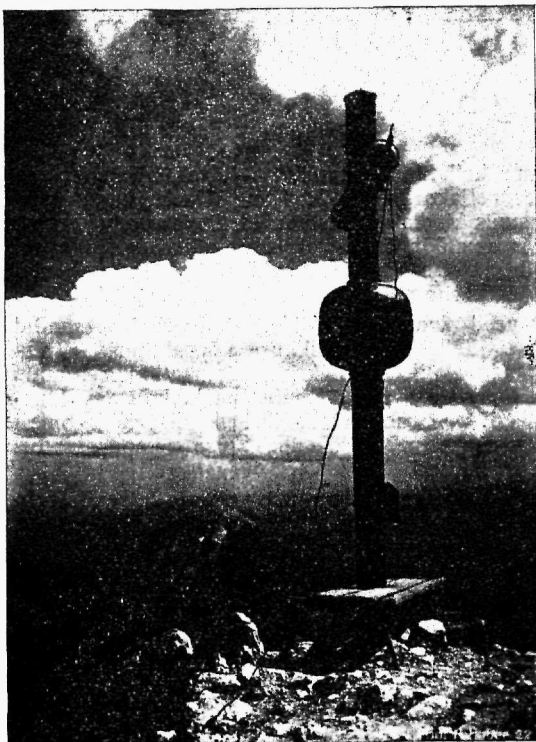
Enamaile amatöörele on ju teada, et need plaadikastidel ülesantud Scheinerkraadid osutavad negatiivmaterjali üldtundelikkust. Selle üldtundelikkuse kõrval omavad aga plaadid ning filmid veel niinimetatud värvitundelikkuse ehk ortokromaatlikkuse, mille kõrgus ja kraad pole väliselt tunduv, kuid mis on suure tähendusega kollafiltri valgustuspikenduse äramääramisel. Võime evida 17-ne Scheinerkraadilisi plaadisorte ja ometi võib olla nende värvitundelikkus väga mitmekesine, nii et ühesuguse pikendusfaktori tarvitamisel saabuvad täiesti erisugused tulemused.

Millisel viisil võimaldub amatööril ise väljaarvata oma kollafiltri pikendusfaktore, sest räägime järgnevais ridades.

Kõigepealt loigatakse mustast plaadipaberist täiesti õigenurgaline tükk välja, mis vastab poole plaadi formaadi suurusele (9×12 plaadi juures seega $4\frac{1}{2} \times 12$ suurune tükk), sellejärele paigutatakse „lemmikplaat“ ühes selle $4\frac{1}{2} \times 12$ suuruse paberiga kassetti ja nimelt niiviisi, et viimane (paber) täielikult katab plaadi parema külje ning paigal püsib nihutamatu. Nii varustatud kassett lükkatakse nüüd võttevalmistamise aparati. Pildistusobjekt pole seekord ei maastik ega isik, vaid kaunis suur valge paberitükk, — joonitud või mitte, üksipuha — mis on umbes $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ mtr. aparadist eemal. Tuleb hoolitseda paberi ühetasase valgustuse eest, mille tõttu on otstarbekohasem see katse ettevõtta õhtul kunstvalgustuse juures. Valgustusaeg võib valida soovi järele, kuid on tingimata nõuetav, et kord valitud aeg oleks aluseks kõigile järgnevaile valgustusile. Võtame oma katsete põhiajaks 10 sekundit ning valgustame vastavalt plaadi, s. o. raugelt võetult ja ainult tema vasaku poole. Sellejärele läheme pimikusse ning katame musta paberiga plaadi vasaku, tähendab praegu valgustatud külje, nii et nüüd vabaneb valgustamata plaadipool. Aparadi juures pole midagi muutunud peale selle, et oleme objektiivi varustanud kollafiltriga, mille pikendusfaktori tahame nüüd välja arvata. Olles asetanud teistkordselt sama plaadi aparati, arvame välja esialgu valgustusajad, mis olenevad 10-ne sekundilisest põhiajast mitmesuguste pikendusfaktorite: $1\frac{1}{2}$, 2, $2\frac{1}{2}$, 3, $3\frac{1}{2}$ jne. puhul. Esimesel juhul valgustame paremat plaadipoolt $10 \times 1\frac{1}{2} = 15$ sekundit ning katame siis kasseti siibriga ülemist plaadiosa umbes 1 cm. võrra. Teisel juhul annab valgustusaeg $10 \times 2 = 20$ sek. Kuna juba 15 sek. eelvalgustatud on, vajame siis veel vaid 5 sek. selleks ning lükkame siibri jälle umbes 1 cm. võrra sügavamale. Kolmandal juhul on pikendusfaktor $2\frac{1}{2}$, valgustusaeg seega $10 \times 2\frac{1}{2} = 25$ sek.; 20 sekundiline valgustus on juba tehtud ning tuleb jällegi valgustada vaid 5 sekundit. Nõnda kordub tegevus kuni sulleb sentimeetri viisi allapoole lükatud siiber täielikult kasseti.

Ning võimalikult loorivaba ilmutuse järele, mida võib läbi viia iga tarvitatava ilmutajaga, valmistatakse siis tavalisel viisil võrdlustabel. Kuna selle üks pool ühesuguse tooniga, näitab teine pool vastavalt ettevõetud valgustusile mitmekesiseid tooniastmeid.

Võrdlusega on siis kergesti kindlaksmääratav, milline aste omab sama tooni kui ühtlaselt valgustatud tabelipool. Pikendusfaktor, mis tarvitust leidis selle astme valgustusel, on siis praktikas kohane. Peab alla kriipsutama, et niiviisi leitud faktor sobib ainult sellele plaadisordile, mida kasutati katse juures.

PILVEDE VÕLU

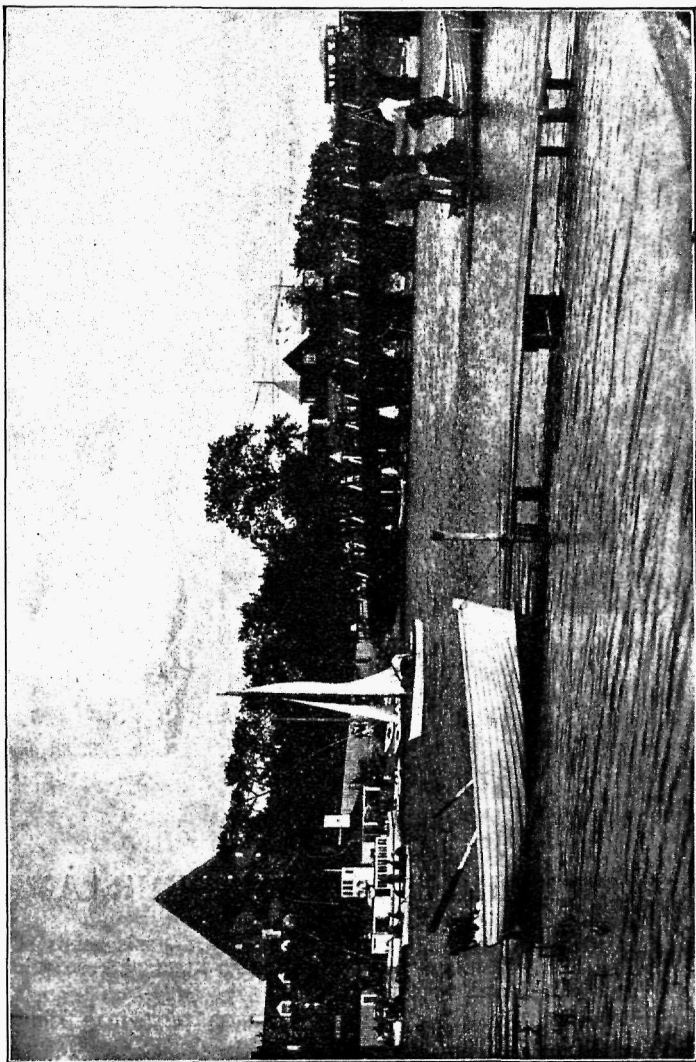
Foto: E. Huber

Optika: Hugo Meyeri Euryplan 1:6, f = 24 cm.

RINGI ÜMBER MAJA

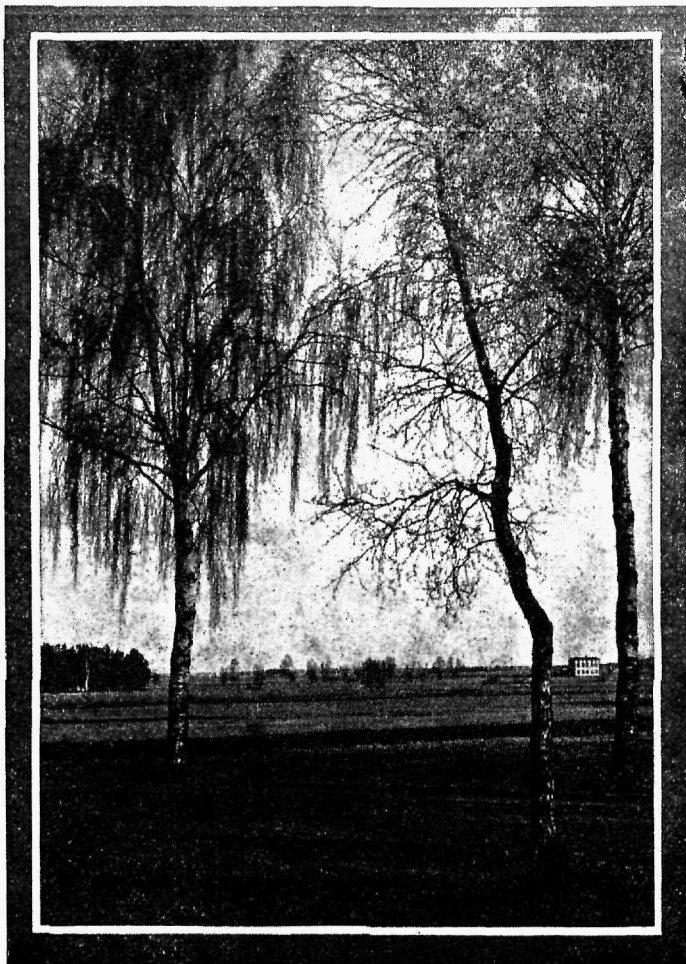
Matkamisaeg pole veel käes ja kaamera peab otsima koduses ümbruses kohaseid pildistusesemeid. Seal tulevad siis küll saajandat korda järjekorda isa, ema ning õed-vennad, koduloomad ja toad. Vahetevahel avaneb kaamerale jalutuskäigul uus pilk puiestikule või varem nägematu taeva meeleolu. See on siis kogu saak talveni, mil lumi toob uued efektid. Ent kord sulavad ju ka lumehanged. Kohaseina tunduvad ka siin sõnad: „...miks võõrsile rännata?...” Suurlinlane leiab tuhandeid motive oma linnas kui ta vaid õieti avab silmad ega huvitavaist asjust ei torma mööda. Ammutamatu on suurlinn kaameramotiivist: idüllilisist ruttavateni, romantilisist külmetehnilisteni. Kuid veel lähemal, majaukselt 20-meetrilises ringis, maja ning toa sise-muses avanevad uued võimalused kaamerale, uued kaunid motiivid ning isegi avastused. Jaht selles kitsas ümbruses on erakordselt kasvatav amatöörile. Pea iga võte nõuab uut valgustust, nõuab täpset meeleolu tabamist ja arendab sedasi amatööri võimeid. „Päikesepaistel näpsijad” igatahes ei saavuta esimesel löögil mingeid soodsaid tulemusi, sest selles jahipiirkonnas ei seisa päike mitte alati nõnda, et sama mõtlematult võib näpsida kui väljas päiksepaistel. Kui mitmekülgne on ringkäik majas! — Pea võib teha aegvõte ühest pimedast toanurgast, pea tehakse võte rõdul kohe käest, sealsamas vastuvalgusvõte või läbivaade aknast. Igasugused asjad seisavad eluruumis, mis unistadagi ei teadnud, et nad kord saavad etendama foto-rekvisiitide osa; iluasjad, lilled, mängukivikesed ja isegi köögipõrand annavad ilusaid pilte.

Silmad lahti! Ja pildistage enne kord oma väikest maailma, enne kui tõttate suurde. Ulrich S...

PIRITA JÕE MOTIIV

„Pirita Kaunistamise Seltsi“ fotovõistlusele „Pirita elu ja lüü 1929“ IV auhinnega kroonitud H. Paalmani pildikogust

KASED

Foto: R. Lippman

Plaat: Agfa-Chromo-Isorapid

MÄRKEID HÄRRA PILDITAGURI TASKURAAMATUST

Kui juba käes jaanipäev, siis võta kõögiriulilt kaamera, — mis seisis seal lahtises olekus ning pidas üheksa kuud talvepuhkust ja ootas kolm kuud päikese tulekule —, ja kuku pildistama mis aga iganes ette juhtub.

Tarbekorral nühi higise pöidlaga objektiiv puhtaks ja tuhmklaas kämblaga; ülejäänud tolm ja kõöginõgi võib jääda kaamera sisemusse.

Enne veel täida kassette: ja nimelt tuleks üks plaat panna kihiga alla, teine plaat lambi lähedusse — enne „laadimist“ — ja kolmandamale kõhi veidi „hingauru“; viimane kassett jääb „kogemata“ täitmata.

Pimikulambi võib ise valmistada kodusel teel. Seks pole muud vaja kui kata elektripiirn punase munalakiga või jälle kleebi lambile mitte-aktiivset punast paberit,

mis vähe valget valgust läbi laseb. Uks mis pimikusse viib, võib alt prao vahelt valgust läbi lasta; tuba on pime ja ega's pimedas seda kohe suunda tähele panna.

Nüüd võta kassetid ja pista nad toiduainete kotti; ehk veel parem, et nad käepärast oleksid — siis pinsakutasku, millesse unustatud tubakapakki.

Motiivi valiku kohta võiks tähendada, et mitte anti-halo-plaadid osutuvad väga kohasteks puulavade, kirikutornide ja enesest mõista vastuvalgusvõteteks.

Nõrga-valgusjõulise aplanaadiga tee spordivõtteid. Kaugevõtete jaoks ära tarvita kunagi kollafiltrit. Valgusta „tundmuse“ järel, sest valgustustabelid ja -mõõtjad on vaid rumalatele. Kokkuhoidmise mõttes võib mitu pilti võtta ühele plaadile.

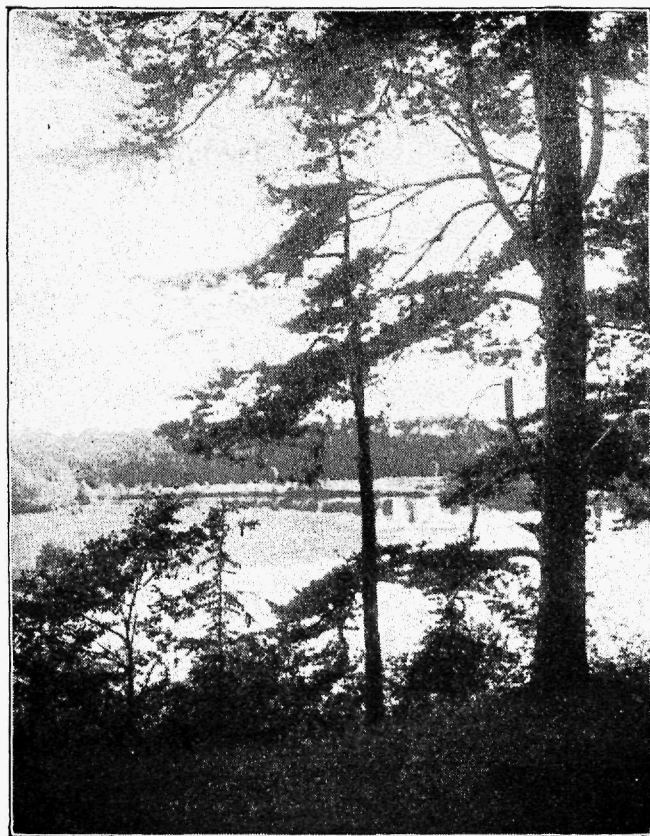
Aparaat, eriti hoonete pildistamisel, võib seista lāngus olekus; teda võib aga ka tarbekorral „ninaga“ taeva poole tõsta. Statiivi mingisugust pole vaja.

Lühimaa-võtete puhul teravseadmise maa-ala seada „lõpmatuse“ peale. Diafragmeeritakse vaid tuulisel ilmal!

Kodus võta juba pruuniks muutunud läinud aasta ilmutaja, viruta tosin plaate korraga sisse, pista nad vahepeal kinnitajasse ja kui pilt ei rahulda, siis uuesti ilmutajasse. Käsi üldse ära pese, plaate aga vähemalt 5 minutit peale kinnitamist.

Et plaadid kiiremini kuivaks, seks pane nad praeahju ehk tuulisel ilmal tänava-poolsele aknale.

Ja lõpuks võta need nii koheldud plaadid ja — viska nad galandilt pühkmekasti.

PIRITA

Foto: Harry A. Malm

Plaat: Hauff Analo-Flavin 17° Sch.
10×15

Ilmutaja: Mefool-hydrokinoon
Juuli kell 15. F 23. 1 sek.
Obj.: Busch Leukar F:6,8

PILDISTAMINE PÄEVA ALGUL JA LÕPUL

Madala päikese seisu juures on kollased kiired tugevamad kui sinised ja violetid ja seepärast peab niisugusel puhul pildistama vaid ortokromaatlistel plaatidel ning tarvitama tugevat kollafiltrit. Vastasel korral ei saa loomult edasi anda õhuele-vust. Hommiku- ja õhtutundidel on teatavasti valgustamisaeg ortokromaatliste plaa-tide jaoks lühem kui see tarviliseks osutuks tarvitades lihtplaate. See on eriti silma-torkav siis, kui lisaks võetakse kollafilter, sest viimane sumbutab märksa kollakaid kiiri. Üles seada kindlaid reegleid ei saa, kuna ju ortokromaatliste plaatide värvi-edasiandmise võime on iga plaadisordi juures erinev, siiski võiks tarbekorral järgnev tabel osutada kasulikuks.

VALGUSTUS	Valgusta-misaeg lühendada
Nõrk kollakas (umbes 1 tund peale päikese tõusu või enne päi-kese loojaminekut)	$\frac{2}{3}$ võrra
Selge kollane (umbes $\frac{1}{2}$ tundi peale päikese tõusu või enne päi-kese loojaminekut)	$\frac{1}{2}$ võrra
Silmatorkav kollane (umbes $\frac{1}{4}$ tundi peale päikese tõusu või enne päikese loojaminekut) Punakas — päikese tõusul ja loojaminekul	$\frac{1}{3}$ võrra

Kollafilter peab niivõrt tugev olema, et ta sinakaid kiiri pea täiesti sumbutab ja et helesinine, näiteks taeva värv, läbi filtri vaadates paistab vaid nõrga, sinaka poole kalduva rohelisena.

Valgustusaja lühendamine mägestikus.

Valgustusaeg lüheneb:

1000 m. üle merekõrguse umbes	$\frac{3}{4}$	peale
2000 m. „ „ „	$\frac{2}{3}$	„
3000 m. „ „ „	$\frac{1}{2}$	„
4000 m. „ „ „	$\frac{1}{3}$	„

Mida lähemalt sa pildistad, seda kauemini pead valgustama!

KUIDAS PÄÄSTA EBAÕNNESTUNUD NEGATIIVE ?

Ükski valgustusaja-määraja pole täiuslik, sellepärast on ekslik valgustusaja määra-mine vahete-vahel võimalik ka sellele, kes muidu niisuguseis asjus kaunis kogenud. Kahjuks selgub väärsamm alles ilmutamisel ja nüüd peab ravi otsima, et veel päästa mis võimalik.

Ülevalgustusel on abianndmine kergem kui alavalgustusel, seepärast parem kahtluse korral valgustamisega olla mitte kitsi.

Alavalgustust vähesel määral saab parandada aeglase ja maheda ilmutamisega, ilmutajat soojendades. Saab sellega vast liig maheda negatiivi, siis kõvendatakse ta hiljem. Negatiivil, millel alavalgustuse tõttu puuduvad üksikud pildiosad sootuks, on määratud kadule.

Ülevalgustust saab tasandada kohase ilmutamisega. Otstarbekohane ilmutaja kokkusead ja broomkaali annab isegi tubli ülevalgustusel laitmatu negatiivi. Liig tihe negatiiv rändab tarbekorral nõrgendajasse, liig mahe kõvendajasse. Normaaliõulises ilmutajas ilmutatakse negatiiv suurima tiheduseni, kas või seni, kuni kõik peensused kaovad ja nõrgendatakse hiljem; see viis annab sageli päris toredaid negatiive.

NEGATIIVMATERJAL MIKROFOTOGRAAFIA TARVIS

Prof. Dr. Max Wolff annab tähelepanuväärseid näpunäiteid plaadivalikus mikroülesvõtete jaoks. Vahevahel on tarvis anda õrnu struktuure järsumalt, sel puhul tarvitatagu diapositiiv- ja isolaardiapositiiv-plaate või ka fotomehaanilisi plaate. Kui tahetakse peened struktuurid jäädvustada ilma jämedamata, võimalikult peeneteralisel plaadikihil, siis sobib tabavalt Vogel-Obernetter-Silbereosin plaat; kaks kord tundelikumad, aga ometi väga peeneteralise kihiga on järgnevas tabelis toodud plaadisordid 7 kuni 11.

Hetkvõteteks kasutatakse enamasti jämedamateralisi plaadisorte nr. 12 kuni 16, vahel ka veel nr. 17. Mainitud kõrgematundelikkusega plaadid töötavad vastava valgustuse ja ilmutuse juures mahedalt resp. järsult, ent mitte nii järsult kui nr. 1 kuni 5. Väga kontrastrikkaid preparaate pildistatagu mahedalt töötavatel markidel nr. 6 kuni 17.

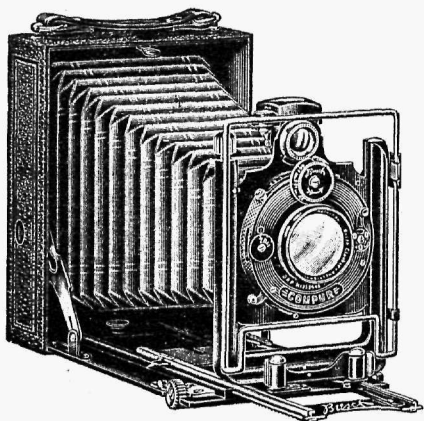
Violetide (või siniste) ning punaste (või kollaste) värvainetega värvitud preparaatide jaoks võetakse ortokromaatsed plaadid, enamasti ühenduses värviklaasidega, mis veel tugevndavad kummagi värvi vahet.

Kui on väga suured heledusvahed taotlevate peenete struktuuride ja pildipinna vahel, siis kasutatakse valgustarata plaate.

Max Wolff tarvitab oma tööde jaoks järgnevaid plaadisorte:

	Valgustusarv.
Nr. 1. Autochrom	80
„ 2. Lomberg-Tiefdruck	40
„ 3. Agfa-Reproduktion	40
„ 4. Agfa-Isolar-Diapositiv	35
„ 5. Agfa-Diapositiv	20
„ 6. Vogel-Obernetter-Eosin	2
„ 7. Agfa-Chromo-Isolar	1
„ 8. Hauff-Ortho-Lichthoffrei	1
„ 9. Hauff-Flavin	1
„ 10. Perutz-Perchromo	1
„ 11. Schleussner-Orthochromo	1
„ 12. Agfa-Chromo-Isorapid	½
„ 13. Perutz-Perorto-Grünsiegel	½
„ 14. Perutz-Perorto-Braunsiegel	½
„ 15. Schleussner-Viridin	½
„ 16. Schleussner-Imhalo-Viridin	½
„ 17. Hauff-Ultrarapid	¼

(„Phot. Korrespondenz“.)

ERNST FELDT

KÕIGE SUUREM JA TÄIELIKUM FOTO-ERIÄRI EESTIS

TALLINN, PIKK T. 16

ASUTATUD 1910

ODAV HOOAJA-MÜÜK!

Müügil igatseltsi fotokaamerad suure hinnaalandusega

● Pärale jõudnud tänavused uudistooted

● Ilmusid müügile uued, ülitundelised „Verax“ plaadid

● „Verax“ tehaste ainuesindaja, samuti „Wellington“ ja „Kosmos“

OBJEKTIIVI KORRASHOID

Objektiiv, mis esitab väärtuslikuima osa meie fotoaparadis, nõuab mitte ainult sel põhjusel, vaid ka et ta ei nõrgeneks omis võimeis, hoolikat käsitlemist, nii tarvitusel ajal kui ka peale tarvitust.

Peab arvestama mitme asioluga, kui soovitakse, et objektiiv hoiaks alal kestvalt oma head omadused. Kuigi enamasti arvatakse, et objektiiv klaas ja metall olevat muutumatud, siis pole see õige; asjatundmatu käsitlemise suhtes on objektiiv klaas eriti tundelik. Kõige pealt vajab tolmu eest kaitset läätsa pinna polituur, eriti mahedate klaaside juures, sest tolmu on polituuri suurim vaenlane.

Kui on lääts tolmunud, siis ei tohi teda puhastada esimese kättejuhtuva riidetükiga, vaid seks tarvitatagu vaid puhast läbipestud lõuendit või veel parem — puuvilla. Uus riie pole sünnis, sest et ta on tärglise tõttu sitke. Seemisnahk ei kõlba samuti objektiiv puhastamiseks, sest ta võtab enesesse suurel hulgal tolmu ja isegi liiva. Ka muutub nahk pestes kergesti kõvaks ja kangeks. Objektiiv puhastuseks määratud linast või puuvillast lappi kasutatagu ainult seks otstarbeks ja hoitagu mittetarvitusel, selle järele kui sissepühitud tolmu tugevasti välja klopitud, tihedas plekkklaekas. Puhastamisel hingatagu läätsadele. Piiritust või ammoniaki tarvitatagu vaid tungivail juhustel. Ärgu valatagu vedelikku klaasile, mis tungib kergesti kitisse, seda lõhestades, vaid niisutatagu lapp puhastusvedelikus. Väga tolmuseilt läätsailt kõrvaldatagu esmalt suurem tolmukord pehme pintsliga ja alles siis puhastatagu lapiga, sest tarvitades kohe lappi, võib vigastada klaasi polituuri, kuna tolmu on väga teravnurgeline. Polituur on aga läätsa headuse peanõue, mille vigastuse puhul kannatab optiline pind ning valguse ebaühtlase läbitungivuse tõttu ka pildi klaasselgus. Seepärast pole ka otsustarbekohane puhastada läätsa liig tihti, on palju parem kui neid hoitakse võimalikult tolmumise eest.

See võimaldub lihtsal teel seeläbi, et varustatakse objektiiv mõlemalt poolt tolmukatetega. Ka klappkaamera objektiivid olgu varustatud ühe tolmukattega, sest et üleslöödava põhilaud ei sulgu tolmukindlalt.

Ka ärgu jäetagu kaamerat kunagi kauaks lahti; see käib eriti väljas viibimise kohta. Püükatja kaamerate puhul, mis omavad vabaltlebava objektiivi, pööratagu tähelepanu eriti tihedalt sulgevale objektiiv kaanele.

On mingi juhtumi tõttu tulnud mõra läätsa, siis tehakse see kahjutuks seega, et kaetakse ta musta lakiga, millega kõrvaldatakse laiutav kõrvalekalduvus.

**SETU NAISED
PETSERI TURUL**

Foto: Hans Wanaweski

Plaat: Agfa-Chromo-Isorapid

ESEME VÄRVI MOJUTAMINE ERISUGUSE VALGUSTUSE JA ÜMBRUSE LÄBI

Just värviliste võtete juures ei kingita alati valgusallika mõjule tarvilikku tähelepanu; sellele seltsib veel lähema ümbruse esemete vastupeegeldus. „Photo Era“, käsitades seda küsimust, ütleb õigusega: „Ükski ese ei anna pildistusel enese absoluutset värvi.“ Võetagu valge laudlina, hõõgvalgusega valgustatud ruumis esineb see kollakana; kui toaseinad on kreemikad, siis on riie veel kollakam. Asetades lauale punase varjuga lambi, võtab laudlina oranshpunase tooni. Isik selle laua juures saab samuti mõjutatud neist kiirgamistest. Peab kohaliku värviga olema hästi tuttav, muidu leitakse oma ülesvõtetel palju mõistatuslikku.

Värviliste võtete juures töötatagu võimalikult maheda valgusega, ehk muidu lelatakse läbi pettumusi. Järskude efektide tulemuseks on rasked varijud. Välditagu täiesti tumedaid kohti, päikest sügavate varijude kõrval jne. Töötatagu õrnade ning nõrkade varijudega, siis püsib alal värvidesegu. Pole mitte alati kerge leida kooskõla värvide ning toonide kontrastides.

„PIRITA ELU JA ILU“

Foto: F. Baessler

Paber: Leonar-Lumarto

MAASTIKU ILME

KEVADEL

SUVEL

SÜGISEL

TALVEL

Foto: Axel Fors, Bodajors
Ajakirjast: „Agfa Photoblätter“

NEGATIIVIDE KUIVATAMINE

Mitte alati ei võeta ette negatiivide kuivatamine tarviliku hoolsusega, kuna selle tegevuse tähtsusele antakse alamajärgu koht. Ometi võib teha ka selle protseduuri läbiviimisel vigu, mis teevad küsitavaks kogu võtte väärtuse. Hoitagu asetamast plaate kuivatusraamil kihipoollega liig lähedale üksteisele, kuna seeläbi saaks märksa pikendatud kuivatusprotsess ning teiselt poolt võivad leida aega võimalikud õhusolevad pisikud tungimiseks želatiinkihiti, mis neile on meeldiv toitepind. Seepärast jäetagu iga kahe plaadi kihipoolle vahel kuivatusraamis vähemalt üks koht vabaks, et õhk võiks läbistada takistamatult plaatide vahed.

Filmid on kuivatatavad vaid vabalt rippuvaina. Seks otstarbeks on kohane tõmata nõõr, millele riputatakse filmid filmnäpitsate abil. Ka siin peab selle eest hoolitsema, et filmid ripuks üksteisest teatud kauguses, et nad mitte võimaliku õhutõmbuse tagajärjel ei satuks üksteisega kokkupuutumisse.

Enne kõike ärgu lastagu end iialgi selleks meelitada, et kuivatuse kiirenduseks asetada materjal tugeva soojusmõju piirkonda, näiteks päiksepaistele või ahju juure. Kui ehk ka mitte kohe kogu kiht maha ei uju, siis esineb tihti ometi pildiosade üksteisesse tungimine.

Edasi on põhjalikult vääri muuta kuivatamise ajal ruumi temperatuuri, sest et kiht reageerib sellele ning põhjustab n. n. kuivatusääred, mis pole enamail juhustel kõrvaldatavad isegi mitte uuendatud pesemiste ning kuivatuse läbi. Et kuivatus peab sündima võimalikult tolmuvabas ruumis, ei vaja küll edaspidist seletust.

Abinõuks, et plaadinegatiivid kuivaksid kiiremini, on lõpupesemise järele tarvitav umbes 3-e kuni 5-e minuti kestvusline piiritus-vannitus. Filminegatiivide juures pole aga võimalik kasutada seda vahendit, sest et alkohol sulatab põhikihti (tselluloidi).

KEVADE!

Foto: B. Elting

Võetud: Hugo Meyeri & Ko. plasmatläätsaga 1:8/25 cm.

KUULUTUSED

S Õ N A M A K S
5 S E N T I

M ü ü a

10×15 cm. PÕIKKAAMERA,

objektiiv Busch-Leukar
kaksikanastigmaat f 1:6,8,
nahkkate ja lõõts, kolme-
kordne väljatõmbe, com-
poundkatja, Newton-näi-
tur, 22 kassetti, müüa 50
kr. eest. Kaamera on hästi
hoitud ja korras. Nahk-
kott selle juure Kr. 10.—
Lähemalt härra Malm'ilt,
„Eta“ kontoris, S. Karja 18
(Tallinn).

- 1) E. Krauss & Cie, seeria
A. 3 aplanaat püstdiafraag-
maga Kr. 5.—
- 2) Busch'i „Rapid-Aplanat“
Nr. 2, seeria D F 8, 1:8
Kr. 12.—
- 3) „Drem Junctor“-statiiv-
vipea Kr. 1.—
- 4) Rollokatja ($\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{90}$
sek.) Kr. 5.—
- 5) Voigtländeri „Scharf-
richter“ — suurendusluup
peegelnäitajale Kr. 3.—
Pakkumised saata „Fotokunsti“ talitusele märgu-
sõna all „f o t o m ü ü k“.

Ostetakse

Soovitakse osta:

- 1) „Lühikene Päevapilditegemise õpetus“
— kokku seadnud
A. K(uusk). Jurjev 1898“.
- 2) „Väike päevapildi
kunsti õpiraamat“ —
S. von Kieseritzky —
Tartus 1901“.
- 3) Tiidermann'i „Täieline
Päevapildi õpetus“
I, II, ja III trükk.

Lahkeid pakkumisi palutakse saata „Fotokunsti“ toimetusele.

Mitmesugust

Rutake
„FOTOKUNSTI“
tellimisega!

Kes saadab 4 „Fotokunsti“ aastatellimist ühes rahaga (Kr. 3.—), sellele saadetakse ajakiri maksuta aasta jooksul.

KAHEKATJAGA-DUPLEX

D. R. P. (Saksa Riigi Patent)

On universaalne kaamera reisiks, spordiks ja portreeterim. Ükskõik, kas viibite lennukil või kihutate autol 100 km kiirusega, kas viibite reisil, spordiväljal või kodus oma perekonna keskel, Ihagee-Kahekatjaga-Duplex võimaldab Teie seiklusi plaadile. Ta ei ütle kunagi ei. Ihagee pretsisioon - pilukatja, (DRP) tõttu on helkvõtted võimalikud kuni $\frac{1}{1000}$ sek. ja kompuurkatja tõttu igasugused aegvõtted. Sealjuures on ta

vaevast kaffim

kui harilik klappkaamera ja saadaval juba

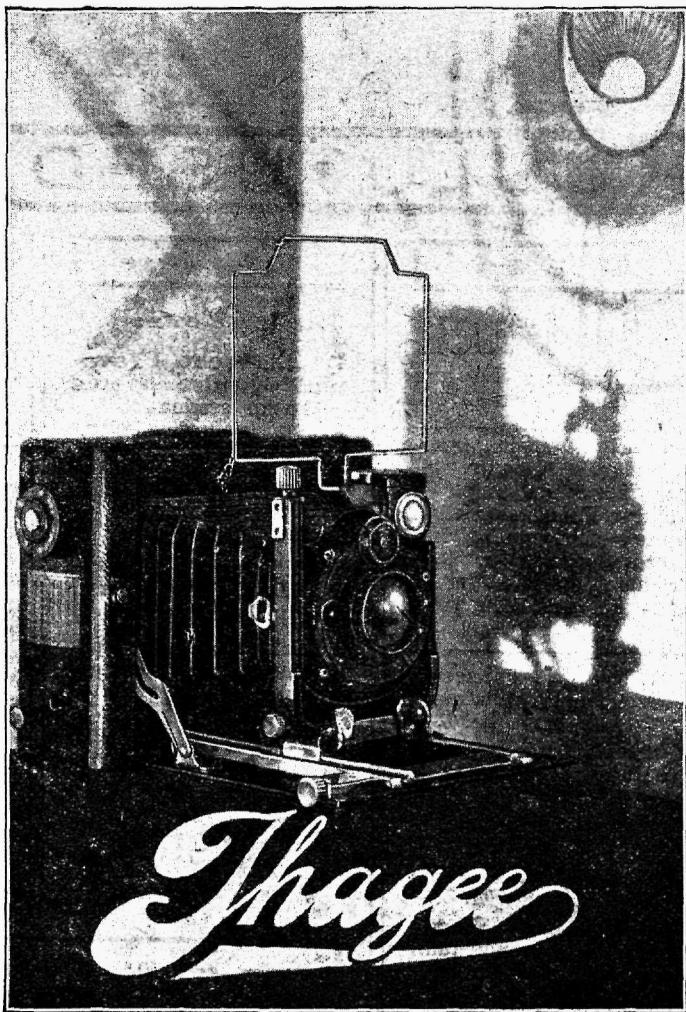
Rmk. 183.— peale.

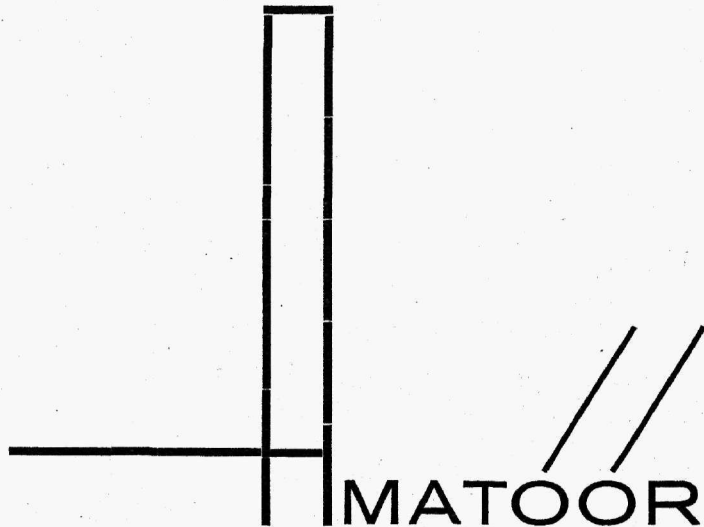
Nõudke meie õpetlikke prospekte: „Minu kogemused Ihagee-Kahekatjaga-Duplex“ (Meine Erfahrungen mit der Ihagee-Zweiverschluss Duplex) ja meie kirjastuse lül anne „Õppe-raamat algajale“ (Lichtbildkunde f. Anfänger) kojanõun. Urbani sulest.

Hind Rmk. 0,50 (45 s.)

Dresden - Striesen 376.

IMATOOR,
„TALLINNA FOTOYHINGU“
LIIKMENA: _____

- 1:** kuulud oma inimesena Eesti suurimasse fotoperre;
- 2:** saad maksuta läbi aasta fotoajakirja „FOTOKUNST“;
- 3:** antakse sulle ostudel Tallinna fotokaupluses 10%o rabatt;
- 4:** võid võtta osa ühingu laiaulatuslisest ettevõttest;

Õmma kaasa!

TALLINNA FOTOYHING
TALLINN, POSTKAST 29

Tutvuge selle suursaavutusega!

PEEGELKAAMERA AMATÖÖRILE

*Viimane uudis fototurul.
Kaameraehituse tehnika
viimane sõna:*

Mentor = Compur = Reflex

*6,5×9 cm Zeiss-Cessar 1:4,5
f=10,5 kompuurkatjas, sisse-
ehitatud iseavajaga*

Ilmus müügile Tallinnas!

**Esindaja Eestis
Hans Paulsen * Tallinn
Vana Posti tän. 6
Telefon (2) 24-27**

Nõudke prospekte ja hinnakirju!

KODAK

Algajad ja väljaarenenud hea fotomaitsega asjaarmastajad, kui tahate saavutada parimaid tulemusi, siis peate töötama ainult KODAK paberitel ja filmidel.

KODAK KODURA on iga fotograafi ideaal, sest juba ilmutades annab KODURA pruunid, punakaid, seepia ja rohekaid toone (ilmutamise retsept maksuta).

KODAK ületamata bromhõbe paberid VELVET, PLATINOMATT, NIKKO ja ROYAL on eriti kohased suurendusteks. Saadaval normaal ja kontrast.

KODAK VELOX ja AZURA on tunnustatud paremad kloor-broomhõbe (Gaslicht) paberid asjaarmastajatele. AZURA omab samase sinimusta tooni, kui VELOX, kusjuures väljatöötamine aga eelnimetatust on märksa lihtsam. AZURA vajab lühikest ilmutamise aega, omab pargitud kihi, mille tõttu saab temal suure läikega (hochglanz) pilte valmistada. Ka ei muutu AZURA inetuks ja pruuni laiguliseks, kui ta seisab kauem ilmutajas.

Meeldivat rohelist suve maastikku võib pildis üllatavalt hästi edasi anda KODAK VELVET GREEN Gaslicht paberil, rohelisteks ilmutamise teel.

KODAK film, kollases karbis, on võitnud kogu maailma tähelepanu.

KODAK SOLIO ja KODONA on armastatuimad päevalgusepaberid.

KODAK APARAADID, oma odavuse juures, võimaldavad kõige paremaid ülesvõtteid.

FOTO-TURG. KODAK Ltd. esindaja.

Omanik H. SAHME.

Tallinn, Rataskaevu 2, telefon 17-64.

SUURIMAD FOTOTEHASED EUROOPAS

Agfa
Berlin P.O. 36

ESINDUS JALADU EESTIS
HANS PAULSEN, TALLINN, VANA POSTI 6

1/2

**VÕRRA ON TÕSTETUD AGFA NEGATIIV-
MATERJALI TUNDELIKKUS!**

Andresa 23°, Ultra-Special 21°, Chromo-Isorapid 21°;
Pan 21°, Ultra-Rapid 20°, Extra-Rapid 18°, Ätochrom 18°;
Chromo-Isolar 16°, Normal 13°, Contrast 5°, Diapositiv 3°

UUDIS! Isochrom-film
(rullfilm ja filmpakk)

23° Sch.

Kõige tundelisem orto-film maailmas. Selle filmi päarakülg on kaetud isolaarkihiga ja seetõttu on tema täiesti valgustarata. Tema abil võib julgelt valmistada vastuvalguspilte, võib kõige nõrgema optikaga teha momentvõtteid

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

A/S „Ühiselu“ trükk
Tallinn - 1930